

7 kroků, jak za 5 minut vytvořit svoji první skvělou fotografii

Rychlonávod pro úplné začátečníky

Marián Kábele

fotograf, lektor a blogger www.piny.cz

© 2017

Brzy vás vyfotí i lednička a vysavač

Dnes fotí skoro všichni. Kompaktem, mobilem, tabletem i hodinkami, případně bezzrcadlovkou nebo klasickou digitální zrcadlovkou. Jenže poslední jmenované typy foťáků mají až moc hejblátek a čudlíků.

Máte problém správně nastavit expozici? Je vám svatá foto trojice *ISO, clona, čas* stále cizí? Pak asi stejně fotíte v automatickém režimu. A to je škoda!

Vyzkoušejte rychlonávod, jak v 7 krocích za 5 minut začít jednoduše a rychle fotit zrcadlovkou, bezzrcadlovkou nebo pokročilým kompaktem.

Lepší fotoaparát ≠ lepší fotografie

Kolem hradů, zámků, v parcích, po pláži, v horách pobíhá mnoho turistů, kteří si před časem pořídili zrcadlovku, anebo bezzrcadlovku či pokročilý kompakt s manuálním režimem.

Pořídili si jej možná z důvodu, že budou mít lepší fotky. Anebo protože fotit velkým přístrojem vypadá *cool*. Třeba jim „zrcátko“ (zrcadlovku) daroval přítel, rodina, manželka.

Jenže majitelé zrcadlovek už si pak zapomínají k zrcadlovce pořídít i potřebné znalosti, jak ji ovládat a „vyždímat“ z ní co nejvíce.

A tak ovládací kolečko pro přepínání režimů fotoaparátu u mnoha začínajících foto-laiků zůstává na hodnotě „Auto“, tedy v automatickém režimu. V o trochu lepším případě pak v některém z kreativnějších režimů. Výrobci přístrojů je nazývají třeba *sport, krajina, portrét, portét skupiny, ohňostroj, pláž*.

Jaký bývá výsledek?

Pokud jsou dobré světelné podmínky, sem tam se některý snímek povede. Jenže foťák si v automatickém režimu tak trochu dělá, co chce. Je mu jedno, co chcete vy. A proto fotky z „automatu“ zpravidla stojí za starou belu.

Bývají moc světlé nebo naopak moc tmavé, chybně zaostřené, anebo ostré až moc, v celém rozsahu scény.

„Proč výrobci dělají zrcadlovky tak složité na ovládání? Proč je tam tolik čudlíků a funkcí? Je to jen pro zlost, vůbec se v tom nevyznám!“

Taková slova občas slýchávám od známých nebo na fotografických kurzech, které pro své studenty pořádám.

Jak to vypadá v praxi

V terénu, u turistických památek, hradů, zámků, v parku, na horách, ve městě, na pláži, to pak vypadá asi takto:

Fotograf/ka:

- Drží zrcadlovku jednou rukou nějak nad hlavou, podobně jako mobil, a cvaká. Závěrka fotoaparátu, chuděra, jede jak kinematograf.
- Fotí ve dne s vysunutým bleskem – asi čtvrt kilometru vzdálenou katedrálu.
- Fotografuje v největším žáru, v době oběda, mžourající kamarády na rozpáleném náměstí, s kruhy pod očima jak po týdenním alkoťahu.

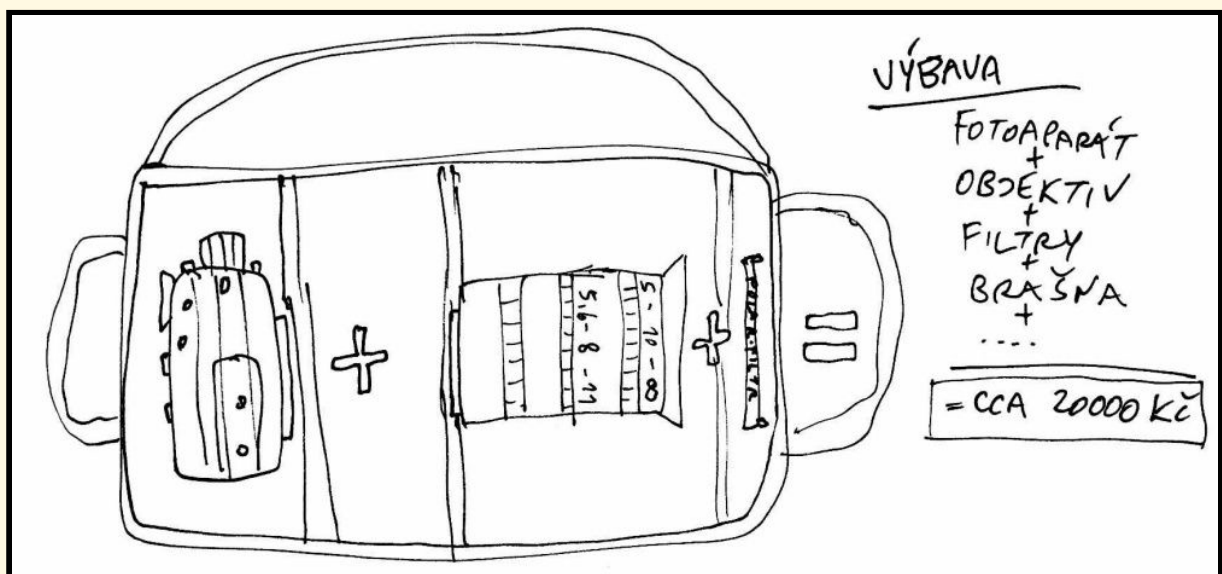
- Drží občas foťák sice oběma rukama, jenže nataženýma půl metru před sebou, asi jako dnešní vydání Blesku.
- Se podivuje nad výslednou fotografií: „*Jak to, že to proti sluníčku nefotí?*“.
- Nadává, že má tu fotku zase rozmazanou, „*Krám jeden!*“
- Smutní, protože se do obrázku nedaří nacpat všech 10 kamarádů s celým hradem v pozadí.
- Po chvíli vzdává fotografování létajících holubů – jsou prostě moc rychlí!
- Stěžuje si, že „*Tak drahý foťák a neumí to ani vyfotit tmou?*“.

- Vypaluje kolemjdoucím oči svým automaticky se vysunujícím foto bleskem.
- V pokročilejším stádiu dokumentuje kamarádovi svatbu s nasazeným poloprofi externím bleskem, kterým blýská odrazem o strop ...na louce.

Podobně bych mohl pokračovat dál. Asi zhruba takové často vídávám situace během svých cest v domovině i zahraničí, kde jsou hlavními aktéry fotografové a fotografky – čerství majitelé či majitelky zrcadlovek.

Nic proti, je to každého věc. Proti gustu...

Myslím však, že je škoda investovat x desítek tisíc korun do zrcadlovky či bezzrcadlovky s objektivem, a pak závidět kamarádům na sociálních sítích jejich skvělé snímky z mobilu.

Tento ebook pravděpodobně čtete z nějakého důvodu. Hádám, že chcete fotit lépe. Tak jo, pojďme na to.

Jak jednoduše začít fotit bez/zrcadlovkou či lepším kompaktem?

Na to mám jednoduchou odpověď: Nijak.

Ovládání zrcadlovky je prostě složité. Bavíme se tedy o plně manuálním režimu, případně o režimu takzvaném poloautomatickém, kterým může být například *Priorita času* nebo *Priorita clony*.

Jde to i na automat?

S amatérskými přístroji můžete fotit i na plný automat, ale kvůli tomu asi zrcadlovku či bezzrcadlovku, doufám, nemáte.

Poznáváte se v těch situacích fotografů a fotografek z terénu, které jsem popisoval výše?

Je vás víc. Dokonce moc. To je v pohodě, každý nějak začínáme. Já v té skupině začínajících a tápajících taky kdysi samozřejmě byl. A to dokonce v době, kdy ještě nebyl ani internet. Nebylo moc kde hledat rady, návody, postupy.

Moc dobře vím, jaké to je – ten pocit, kdy si z obchodu přinesete novou foto mašinu a výsledky z ní jsou k pláči! Strašné, nikomu to nepřeju.

Proč se automatickému nastavení fotoaparátu vyhnout?

V automatickém nastavení si totiž fotoaparát dělá, co chce. Nikdy pak nevíte, zda se fotka povede. Pokud chcete mít nad svým fotografováním kontrolu, na plně automatický režim zapomeňte.

Co dál?

Teď vezměte svůj fotoaparát, vyrazte ven a vyzkoušejte 7 kroků, které zvládnete za 5 minut. Bude to pohoda, uvidíte.

Pro jistotu, co vše si vezměte s sebou:

- Fotoaparát + objektiv.
- Manuál k fotoaparátu.
- Brašnu (máte-li) a něco k pití – možná dostanete žízu.

- Plně nabitý akumulátor do foťáku.
- Prázdnou paměťovou kartu – udělejte si na ní místo.

- Úsměv na tváři.
- Třeba i někoho s sebou, ve dvou to jde lépe, můžete si vzájemně pózovat.

Další stránky ebooku si raději vytiskněte a vezměte s sebou ven, ať máte rady hezky po ruce. Ale ještě předtím si je pročtěte. Budete vědět, co vás čeká.

Máte vše připravené? Tradá ven! Pokračování na další stránce ↓

7 rychlo-kroků, jak za 5 minut vytvořit skvělý snímek

1) Proved'te základní nastavení – nastavíte jednou a už necháte být

Kde kterou funkci přesně nastavit se dozvíte v návodu. Nevím, co máte za stroj, takže takhle na dálku poradím těžko. Pokud však budete tápat a nemáte návod, napište si o radu v naší [Fotoradně](#), pohledám a třeba poradím.

- Zapněte foťák.
- Nastavte vyvážení bílé na AUTO.
- Nastavte na objektivu přepínač na A – Autofocus.
- Máte-li na foťáku nebo objektivu stabilizátor, zapněte jej do polohy ON či 1.

- Nastavte si zaostřování na středový ostřicí bod.
- Nastavte měření expozice na univerzální automatický režim *Matrix* (Nikon), *Poměrové měření* či *Evaluative* (Canon).
- Deaktivujte korekci expozice [+/-] – nastavte doprostřed na nulu.

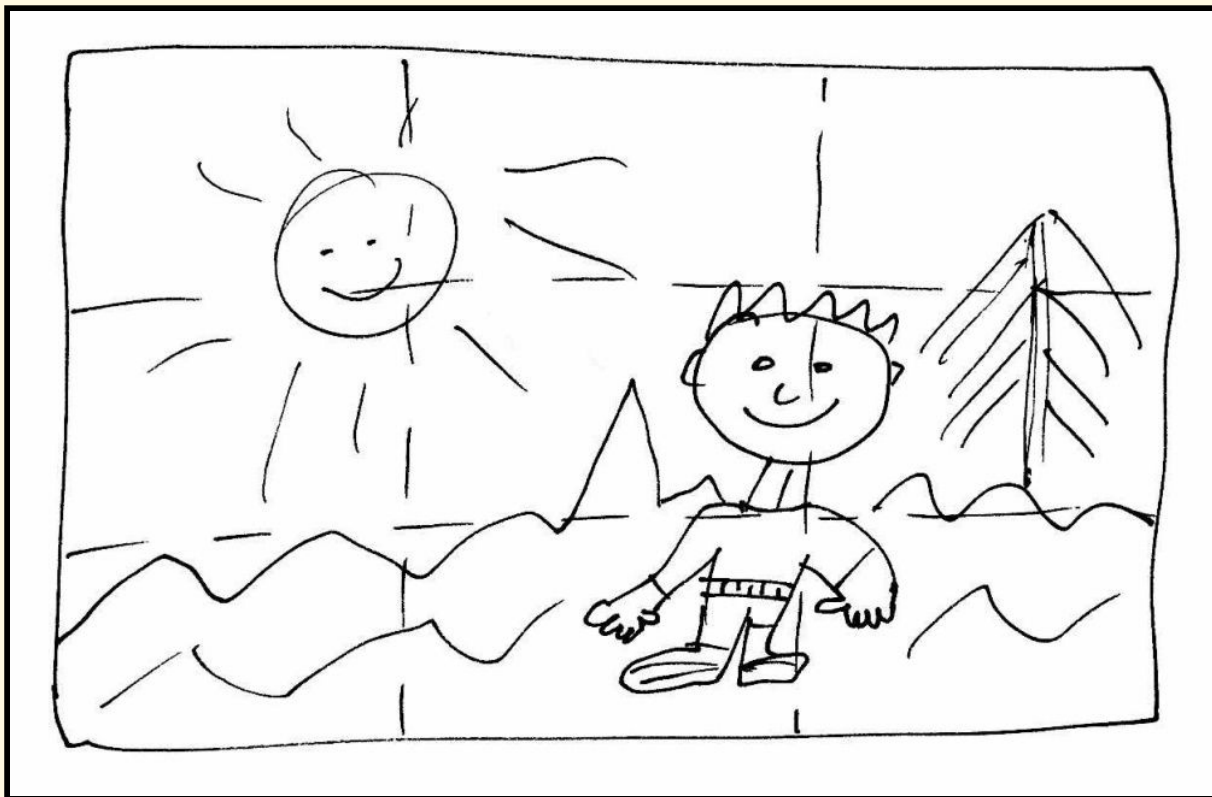
- Typ souborů nastavte na JPG, anebo RAW+JPG (to zabere víc místa na kartě).

Pokud nevíte, jak co kde zapnout, nahlédněte do návodu, anebo si o radu napište do naší skupiny [Fotoradna](#). V dotazu uveďte:

- *model svého fotoaparátu,*
- *s čím chcete přesně poradit, co chcete zapnout, vypnout, nastavit.*

Povedlo se? Bravo! Základní nastavení máte hotové. Pokračujeme.

2) Sestavte kompozici

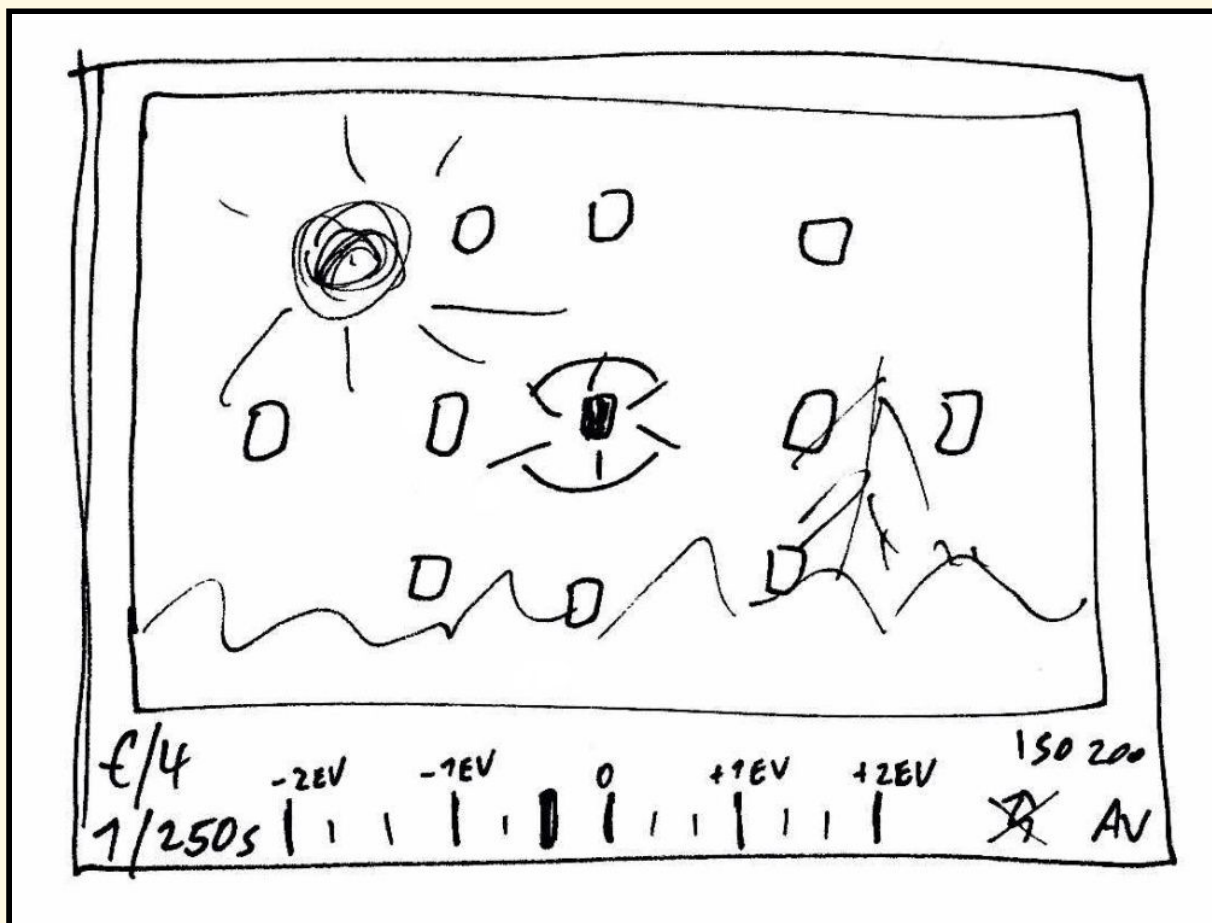
Podívejte se do hledáčku nebo na displej. Zkomponujte scénu. Využijte pár jednoduchých pravidel – nejprve se je naučte, a pak klidně porušujte:

- **Fotíte portrét?** Umístěte osobu doleva nebo doprava. Ne doprostřed. (Nastudujte si, co znamená *zlatý řez*.)
- **Fotíte krajinu**, moře, hory, **západ** slunce? Umístěte horizont krajiny dolů nebo nahoru, asi tak do 1/3. Ne doprostřed.
- **Vyfoťte** stejnou scénu na šířku i na výšku. Na počítači si pak vyberete, co se vám líbí víc.

Další tipy, jak lépe komponovat, pošlu někdy příště. Anebo pohleďte na internetu.

Tip: Učte se svůj přístroj ovládat v klidu, na klidném místě. Vyberte si scénu, která nikam „neutíká“ – například krajinu, městskou ulici, portrét někoho, kdo má dost trpělivosti.

3) Nastavte správnou expozici

a) Nastavte ISO

- **Fotíte na pláži**, na sněhu a svítí sluníčko? Nastavte ISO 100, pokud to váš foťák umí. Jestliže neumí, nastavte ISO 200.
- Je **polojasno**, oblačno? Nastavte ISO 200.
- Je docela **zataženo**, anebo večer? Nastavte ISO 400.

- **Stmívá se?** Nastavte ISO 800.
- Chcete fotit uvnitř místnosti? Nastavte ISO 1600 nebo vyšší.

Pamatujte: Čím vyšší ISO nastavíte, tím více bude fotka zašumělá.

b) Nastavte clonu

- Fotíte kámoše, dceru, manželku, chcete je mít ostré a pozadí rozmazané?
 - Nastavte režim Priorita clony (A či Av).
 - Nastavte co nejnižší clonu – f/2,8 nebo f/3,5.
 - Ostřete na oči.
- Chcete mít ostrou fotku vepředu i „ten hrad“ vzadu?
 - Nastavte režim Priorita clony (A či Av).
 - Nastavte vysokou clonu – f/11 nebo f/16.
 - Zaostřete na objekt v popředí.
- Fotografujete univerzální scénu, na ulici, vzdálený objekt?
 - Nastavte režim Priorita clony (A či Av).
 - Nastavte střední clonu f/8.
 - Zaostřete na k vám nejbližší objekt, který chcete mít ostrý.

c) Nastavte expoziční čas

Expoziční čas se v režimu *Priorita clony* (A či Av) nastaví sám automaticky.

4) Vyfoťte scénu

Prostě zmáčkněte spoušť.

5) Vyhodnoťte výsledek, případně upravte nastavení

- **Je fotka OK, líbí se vám?** Fajn, super, gratuluji!
- **Je fotka moc světlá?** Zmáčkněte tlačítko korekce expozice [+/-] a zatočte kolečkem doleva nebo doprava o 2 „cvaky kolečka“.

Ukazatel na stupnici expozimetru v hledáčku se posune o 2 čárky do strany – podle modelu fotoaparátu doprava nebo doleva.

- **Je fotka moc tmavá?** Zmáčkněte tlačítko korekce expozice [+/-] a zatočte kolečkem doleva nebo doprava o 2 „cvaky kolečka“.

Ukazatel na stupnici expozimetru v hledáčku se posune o 2 čárky do strany – podle značky fotoaparátu doprava nebo doleva.

- **Vyfoťte znovu.**

6) Pokud fotka ještě ok není, opakujte kroky 4 a 5

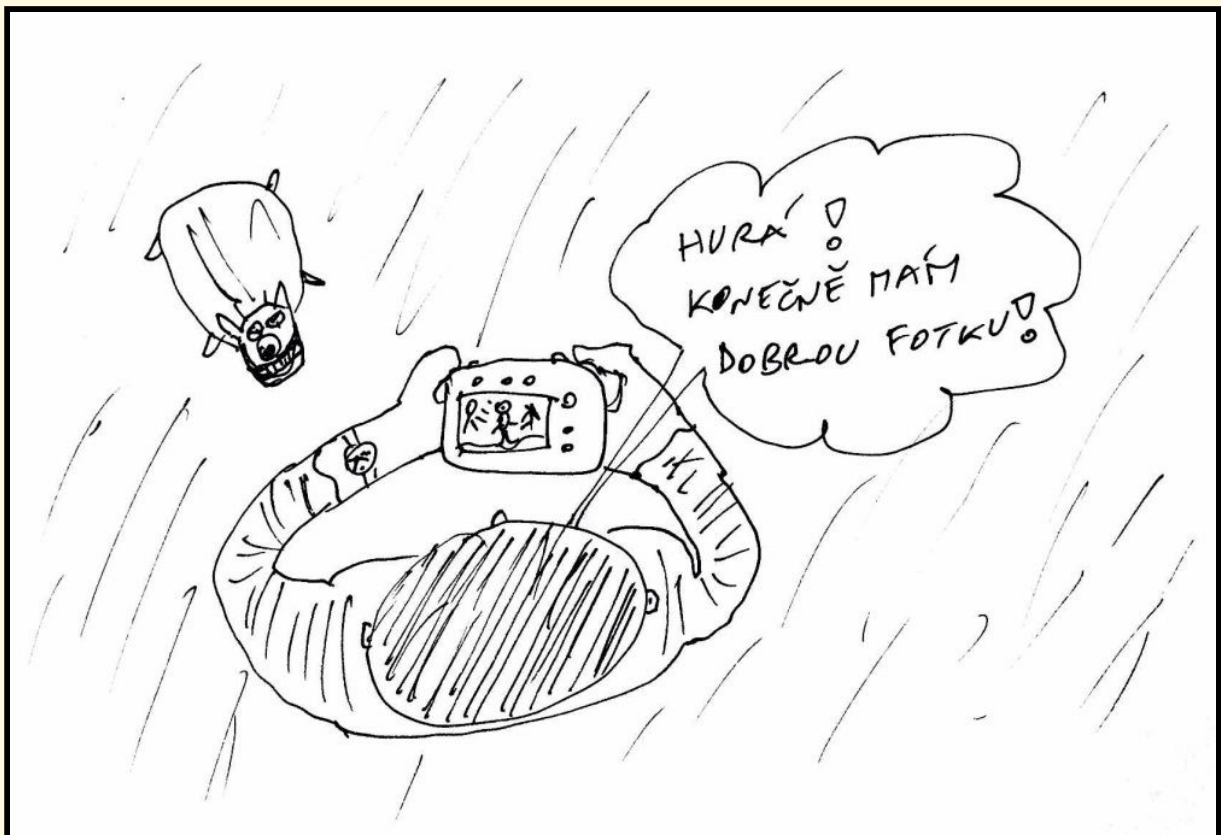
- **Je fotka na displeji OK, líbí se vám?** Super!
- **Je fotka moc světlá?** Zmáčkněte tlačítko korekce expozice [+/-] a zatočte kolečkem na stejnou stranu, jako předtím, o další 2 „cvaky kolečka“. Ukazatel na stupnici expozimetru dole v hledáčku se posune o další 2 čárky do strany.

- **Je fotka moc tmavá?** Zmáčkněte tlačítko korekce expozice [+/-] a zatočte kolečkem na stejnou stranu, jako předtím, o další 2 „cvaky kolečka“. Ukazatel na stupnici expozimetru dole v hledáčku se posune o další 2 čárky do strany.

Pozor! Pokud fotíte na velice světlém místě, kde hodně svítí slunce, fotografie se může na displeji zdát mnohem tmavší než doopravdy je. Jestliže to přístroj umí, prohlédněte si výslednou fotografii v hledáčku, anebo ve stínu.

- **Po úpravě korekce expozice vyfot'te scénu.**
- **Ted' už by měla být fotka ok.** Pokud ne, je něco špatně. Opakujte postup od začátku, případně zkuste znovu posunout korekci expozice. Možná posouváte na opačnou stranu než je potřeba.

Tip: Průkopníkem v urychlení vytvoření expozičně správného snímku je společnost FUJIFILM. V hledáčku jejích bezzrcadlovek uvidíte výslednou fotografii ještě před tím, než zmáčknete spoušť. Úpravu expozice díky tomu zvládnete vizuálně mnohem rychleji než u klasických fotoaparátů, u kterých je vidět výsledná fotografie až po vyfotografování.

7) A je to! Užijte si fotografování, radujte se z povedeného výsledku! A napište mi, jak se vám to povedlo

Napište mi na mak@piny.cz, jak se vám to povedlo. Pokud něco není jasné, napište mi nebo se zeptejte v naší [Fotoradně na Facebooku](#).

Trénujte dál. Nechte nastavenou *Prioritu clony*. Zkoušejte měnit clonu. Foťte různé scény – blízké i vzdálené předměty a objekty.

Závěrem

Vaše první fotka možná ještě není úplně taková, jako fotografie od profíků. Jde však o to, že vás váš fotoaparát konečně začal trochu poslouchat a už si nedělá, co chce. To je váš 1. zásadní posun na fotografické cestě.

Teď je potřeba pořádně trénovat, pilovat techniku, zdokonalovat se v nastavení expozice, kompozice i post-procesech. O tom zase někdy příště. Věřím, že časem z poloautomatického režimu *Priorita clony* přepnete na úplný manuál.

Držím palce a přeji dobré světlo! Za čas se zase ozvu.

Marián Kábele, fotograf, lektor a bloger

www.piny.cz

© 2017